

CPS

Podstawowe standardy jakości

Koronna Służba Prokuratorska

Marzec 2010

Podstawowe standardy jakości (Core Quality Standards)

Koronna Służba Prokuratorska (Crown Prosecution Service)

Marzec 2010

Wstęp

Koronna Służba Prokuratorska (Crown Prosecution Service, dalej CPS) jest główną instytucją pełniącą rolę oskarżyciela publicznego w sprawach karnych na terenie Anglii i Walii. W styczniu 2010 r. połączyła się ona z Prokuraturą ds. podatkowych i celnych (Revenue and Customs Prosecutions Office, dalej RCPO). Na czele CPS stoi dyrektor oskarżeń publicznych (Director of Public Prosecutions, dalej DPP), który jest również dyrektorem ds. oskarżeń podatkowych i celnych (Director of Revenue and Customs Prosecutions). DPP wykonuje swoje funkcje niezależnie, ale podlega Prokuratorowi Generalnemu (Attorney General), który odpowiada za pracę urzędu przed Parlamentem.

W kategoriach tych *prokuratorami* określa się członków prokuratury mianowanych na prokuratorów publicznych (Crown Prosecutors); prokuratorów, którzy należą do RCPO; prokuratorów stowarzyszonych (Associate Prosecutors), których zakres obowiązków określa rozdział 7A ustawy o ściganiu przestępstw z 1985 r. (Prosecution of Offences Act 1985) i którzy wykonując obowiązki stosują się do instrukcji wydanych przez DPP; oraz pozostałych członków RCPO, powołanych przez DPP pełniącego funkcję dyrektora ds. oskarżeń podatkowych i celnych na podstawie rozdziału 39 ustawy o głównych inspektorach ds. podatkowych i celnych z 2005 roku (Commissioners for Revenue and Customs Act 2005). Pojęcie *adwokat* stosuje się wobec prokuratorów, adwokatów i radców prawnych prowadzących lub zatrudnionych w prywatnych praktykach, którzy prowadzą sprawy w sądzie w naszym imieniu.

Prokuratorzy wspierani są przez asystentów prawnych (paralegal staff), którzy wykonują prace niezbędne do wdrożenia decyzji prokuratorskich, oraz przez pracowników administracyjnych, do których obowiązków należy obserwacja przebiegu sprawy, współpraca z instytucjami, segregowanie przychodzących materiałów do odpowiednich kartotek, kopiowanie i rozsyłanie dokumentów.

W omawianych standardach jakości określenie *policja oraz pozostali oficerowie śledczy* odnosi się do członków wszystkich organizacji śledczych, łącznie z Agencją ds. zwalczania przestępczości zorganizowanej (Serious Organised Crime Agency) oraz Brytyjską Agencją Ochrony Granic (UK Border Agency), którzy przygotowują i przedstawiają sprawy.

Policja i pozostali oficerowie śledczy są odpowiedzialni za prowadzenie dochodzenia w sprawach o domniemane popełnienie zbrodni. W sprawach poważniejszych i bardziej złożonych to prokuratorzy decydują o przedstawieniu danej osobie zarzutów popełnienia przestępstwa karnego, oraz ewentualnie o tym, jakie oskarżenie zostanie wobec niej wniesione. W pozostałych sprawach policja ma prawo postawić zarzuty lub pozwać podejrzanego, ale to prokuratorzy decydują o tym, czy sprawa powinna być dalej kontynuowana. Prokuratura, pomimo że blisko współpracuje z policją i innymi oficerami śledczymi, pozostaje od nich niezależna. Niezawisłość prokuratorów jest zagwarantowana przez konstytucję i ma ogromne znaczenie.

Członkowie prokuratury muszą postępować w sposób sprawiedliwy, niezależny i obiektywny. Nie mogą pozwolić, by ich osobiste poglądy dotyczące narodowości i pochodzenia etnicznego, płci, niepełnosprawności, wieku, wyznania lub wiary, poglądów politycznych, orientacji seksualnej, tożsamości płciowej podejrzanego, ofiary, czy też świadka miały wpływ na podejmowane przez nich decyzje. Podczas podejmowania decyzji prokuratorskich muszą pamiętać, że ich prawnym obowiązkiem jest rozpowszechnianie zasady równouprawnienia względem rasy, niepełnosprawności oraz płci.

W omawianych standardach jakości, określenie *podejrzany* oznacza osobę, wobec której nie wszczęto postępowania karnego; określenie *oskarżony* oznacza osobę, wobec której wniesiono akt oskarżenia, lub którą wezwano do stawienia się w sądzie; oraz określenie *przestępca* oznacza osobę, która przed funkcjonariuszem policji, oficerem śledczym lub prokuratorem przyznała się do popełnienia przestępstwa, lub osobę, którą sąd uznał za winną popełnienia przestępstwa.

Niniejsza Broszura dotycząca podstawowych standardów jakości jest jednym z dwóch głównych dokumentów publikowanych i ogólnie dostępnych, które wyjaśniają cel oraz zakres pracy prokuratury. Drugim dokumentem jest Kodeks postępowania prokuratorów publicznych. Jedynie Kodeks ma moc prawną. Oba dokumenty informują obywateli na czym polega praca prokuratorów, w jaki sposób podejmują oni decyzje, oraz określają standardy, jakie prokuratura jest zobowiązana zapewnić w każdym aspekcie swojej pracy.

Na końcu publikacji znajdują się adresy urzędów, pod którymi dostępne są Broszury podstawowych standardów jakości oraz Kodeks.

Wprowadzenie

Główną funkcją i celem CPS oraz RCPO jest ochrona obywateli, wsparcie ofiar i świadków oraz wymierzanie sprawiedliwości.

Ochrona społeczeństwa: my, prokuratorzy, mamy decydujący wpływ na zmniejszenie przestępczości i ochronę społeczeństwa. Będziemy działać w sposób przejrzysty i odpowiedzialny, oraz reprezentować interesy zróżnicowanego społeczeństwa. Będziemy służyć społeczeństwu w sposób otwarty i uczciwy. W podejmowaniu decyzji będziemy kierować się troską o dobro społeczne.

Wsparcie dla ofiar przestępstw oraz świadków: ofiarom przestępstw oraz świadkom zapewnimy aktywny udział na wszystkich etapach postępowania karnego, będziemy temu sprzyjać i go wspierać.

Wymierzanie sprawiedliwości: dopilnujemy, aby właściwe decyzje dotyczące oskarżenia podejmowane były przez właściwe osoby we właściwym czasie. Zachowania przestępcze będziemy traktować w sposób sprawiedliwy, odpowiedni i stanowczy oraz zwalczać je w sposób jak najbardziej efektywny, skuteczny, oraz przejrzysty, tak aby społeczeństwo знаło przyczyny podejmowania decyzji. Przyczynimy się do tego, aby system sprawiedliwości był jak najbardziej efektywny i skuteczny. Będziemy szanować i chronić prawa tych wszystkich, których dotyczą decyzje przez nas podejmowane, czyli ofiar, świadków, podejrzanych oraz oskarżonych.

Podstawowe standardy jakości (Core Quality Standards)

Jako prokuratorzy działamy w imieniu społeczeństwa. Działamy zgodnie ze zbiorem publicznie dostępnych **Podstawowych standardów jakości**, które są wyznacznikiem standardu usług jakich społeczeństwo ma prawo oczekiwać od tych, którzy oskarżają w jego imieniu. Standardy mają zastosowanie wobec wszystkich osób świadczących usługi prokuratorskie.

Są one ważne dla ofiar, świadków, podejrzanych oraz oskarżonych, których los zależy od tego, czy prokuratorzy wykonują swoje obowiązki według jak najwyższych standardów. Policji, sądom, oraz pozostałym instytucjom sądownictwa karnego również zależy na zrozumieniu tych standardów, ponieważ skuteczność i efektywność ich działań zależna jest od prokuratorów. Społeczeństwo oraz osoby odpowiedzialne za nadzór, audyt i kontrolę pracy prokuratorów chcą mieć gwarancję, że wysokie standardy zagwarantują jak najlepsze wykonywanie tego ważnego obowiązku służby społeczeństwu, i zapewnią, że będą oni ponosili odpowiedzialność za własne działania.

Standardy wywodzą się z przyjętego sposobu postępowania i odzwierciedlają nasze prawne i zawodowe zobowiązania. Opracowano je w celu upewnienia się, że przestrzegamy zasad prowadzenia postępowania karnego (Criminal Procedure Rules)¹. Omówiliśmy je z prokuratorami oraz osobami specjalizującymi się w prawie karnym. Zapytaliśmy również o opinię osób zaangażowanych społecznie, które wchodzi w skład paneli (community involvement panels) i postanowiliśmy udostępnić standardy publicznie. Dzięki temu dowiemy się o doświadczeniach osób w kontakcie z prokuraturą i poznamy opinie pozostałej części społeczeństwa, która powinna darzyć prokuratorów zaufaniem.

Standardy dotyczą kluczowych obszarów naszej pracy, które mają największy wpływ na społeczeństwo. Nie wyczerpują one wszystkich sfer naszej działalności. Określają one funkcje wykonywane przez prokuratorów oraz przedstawiają spójne zasady postępowania, które zapewniają wysoką jakość wykonywanych przez nich działań. Standardy te powinny towarzyszyć wszelkim działaniom podejmowanym przez prokuraturę i wyznaczać najwyższą ich jakość. Stosując się do nich, powinniśmy zawsze w sposób uprzejmy, profesjonalny, i z należnym szacunkiem komunikować się z instytucjami partnerskimi oraz ze społeczeństwem. Oczekujemy, że osoby korzystające z pomocy prokuratury podczas oceny naszej pracy wezmą pod uwagę standardy oraz publikacje przedstawiające wyniki naszej pracy.

¹ Są to zasady zatwierdzone przez Prezesa Sądu Najwyższego (Lord Chief Justice) dotyczące sposobu przygotowania spraw przez oskarżenie i obronę oraz sposobu, w jaki sąd powinien rozpatrywać sprawy. Są one dostępne na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości (www.justice.gov.uk) lub pod następującym adresem TSO Orders/Post Cash Department, The Stationery Office, PO Box 29, Norwich NR31GN.

Standardom towarzyszą również inne, bardziej szczegółowe informacje na temat wszystkich aspektów naszej pracy, oraz wskazówki dotyczące sposobu postępowania w przypadku poszczególnych rodzajów przestępstw. Większość informacji jest dostępna na naszej stronie internetowej www.cps.gov.uk lub na żądanie (informacje znajdują się na ostatniej stronie).

Należy pamiętać, że w przypadku niektórych dokumentów, o których mowa w standardach prokuratura ma obowiązek zachowania tajemnicy. Dokumentem takim jest na przykład protokół decyzji w sprawie postawionych zarzutów wspomniany w standardzie 2.

Standardom towarzyszy również zbiór kryteriów, dzięki którym możliwa jest ocena wypełnianych przez nas obowiązków w ramach poszczególnych standardów. Kryteria te określone są na podstawie danych dotyczących wyników pracy, które są regularnie gromadzone przez prokuraturę. Nowe kryteria oceny będą dokładnie sprawdzane, tak aby mieć pewność, że będą one właściwym i ekonomicznym środkiem do oceny naszej pracy. Według powyższych kryteriów będziemy regularnie publikować raporty dotyczące wypełnianych przez nas obowiązków.

Standardy te mają fundamentalne znaczenie w działalności prokuratury. Kierując się nimi organizujemy działalność prokuratury, opracowujemy systemy i procesy, które wspierają naszą pracę. Oczekujemy, że zostaniemy pociągnięci do odpowiedzialności publicznej w przypadku niewypełnienia obowiązków w sposób określony w standardach oraz, że wyznacznikiem naszych sukcesów będzie umiejętność wykonywania czynności według tych standardów.

Każdy z 12 standardów opisanych w tym dokumencie dotyczy określonego obszaru naszej działalności. Na stronie 6 i 7 znajduje się spis wszystkich standardów. Dalsza część dokumentu zawiera ich szczegółowy opis.

Standardy będą regularnie sprawdzane, aby mieć pewność, że odzwierciedlają one zawsze podstawowe standardy jakości. Mogą być poszerzone o dodatkowe informacje, jeżeli pojawią się nowe obszary pracy, w których ich obecność będzie konieczna.

Podstawowe standardy jakości (Core Quality Standards)

Standard 1: Pomoc policji i pozostałym oficerom śledczym w skutecznym zwalczaniu przestępczości oraz wymierzaniu sprawiedliwości przestępcom.

Standard 2: Podejmowanie decyzji dotyczących wniesienia oskarżenia w sposób skuteczny, sprawiedliwy i we właściwym czasie w zgodzie z Kodeksem postępowania oskarżycieli publicznych.

Standard 3: Wydawanie decyzji pozasądowych, o ile to możliwe, zamiast wnoszenia oskarżenia, w celu uzyskania jak najszybszego zadośćuczynienia dla ofiar oraz zrehabilitowania lub skazania przestępców.

Standard 4: Sprzeciwianie się wydaniu zwolnień za poręczeniem, w sytuacjach gdy oskarżony stanowi zagrożenie dla społeczeństwa.

Standard 5: Przygotowanie materiałów dowodowych bez zwłoki i w zgodzie z Kodeksem postępowania oskarżycieli publicznych, po to, aby oskarżony jak najwcześniejszej mógł przyznać się do winy, oraz aby rozprawy sądowe nastąpiły w wyznaczonych datach.

Standard 6: Przedstawianie wszystkich spraw w sposób sprawiedliwy i zdecydowany.

Standard 7: Zapoznanie się z potrzebami ofiar i świadków, informowanie ich o postępach w sprawach oraz zapewnianie odpowiedniego wsparcia, w celu udzielenia zeznań jak najbardziej dla nich korzystnych.

Standard 8: Wyjaśnianie ofiarom przyczyny podjęcia decyzji o zamknięciu sprawy, lub zmianie postawionych zarzutów.

Standard 9: Pomoc sądowi w procesach skazujących oraz domaganie się konfiskaty dochodów pochodzących z działalności przestępczej.

Standard 10: Rozważanie możliwości skorzystania z prawa do odwołania się, w przypadku istnienia podstaw, że sąd podjął błędną decyzję.

Standard 11: Bezzwłoczne i przejrzyste rozpatrywanie skarg dotyczących podjętych przez nas decyzji oraz działań.

Standard 12: Współpraca ze społecznością lokalną w celu poznania ich problemów i ich wpływ na nasze decyzje.

Standard 1

Pomoc policji i pozostałym oficerom śledczym w skutecznym zwalczaniu przestępczości oraz wymierzaniu sprawiedliwości przestępcom.

- 1.1 Doradzamy policji i oficerom śledczym, kiedy nas poproszą o pomoc. Czasami następuje to przed aresztowaniem podejrzanego. Ma to zazwyczaj miejsce, gdy:
 - a) istnieje przypuszczenie, że podejrzany stanowi zagrożenie dla społeczeństwa;
 - b) wymagane jest podjęcie ważnych decyzji, które mogą mieć wpływ na użycie materiałów dowodowych w sądzie;
 - c) poszczególna społeczność lub grupa osób ustawicznie narażona jest na zachowania przestępcze lub antyspołeczne; lub
 - d) w przypadku śledztwa dotyczącego przestępstwa nadzwyczajnego lub poważnego, np. zabójstwo zbiorowe lub oszustwo wyborcze.
- 1.2 Naszym celem jest udzielenie właściwej porady w ściśle ustalonym okresie czasu.
- 1.3 Porada jest udzielana lub zatwierdzana na piśmie, z podaniem uzasadnienia, oraz, zależnie od sytuacji, listą zalecanych działań.
- 1.4 Udzielamy porad w następujących sprawach:
 - a) potencjalne przestępstwa, za które grozi oskarżenie, lub inne sposoby traktowania przestępstw, tak aby dochodzenie było prawidłowo i skutecznie ukierunkowane;
 - b) przyjęty kierunek dochodzenia, który zapewni jak najmocniejsze dowody w sprawie;
 - c) prawdopodobna dopuszczalność dowodu;
 - d) taki sposób gromadzenia materiału dowodowego, aby mógł być on jak najlepiej wykorzystany w sądzie;
 - e) potencjalna konieczność uzyskania fachowej opinii biegłego;
 - f) sposób segregowania niewykorzystanych materiałów;
 - g) możliwość wystąpienia do sądu o wydanie dodatkowych nakazów, np. nakaz dotyczący zachowań antyspołecznych (Anti-Social Behaviour Orders), oraz zebranie dodatkowych materiałów dowodowych wspierających te wnioski;

- h) użycie specjalnych środków wymagających zgody prokuratora, które pomogą zapewnić współpracę świadków lub uzyskać nakaz sądu dotyczący gromadzenia materiału dowodowego;
- i) ekstradycja podejrzanego;
- j) zatrzymanie majątku podejrzanego, oraz
- k) sposoby uzyskania materiałów dowodowych z zagranicy.

Standard 2

Podjęcie decyzji dotyczących wniesienia oskarżenia w sposób skuteczny, sprawiedliwy i we właściwym czasie w zgodzie z Kodeksem postępowania oskarżycieli publicznych.²

- 2.1 Podejmowane przez nas decyzje dotyczą wszczęcia postępowania karnego wobec podejrzanego o popełnienie cięższych i złożonych przestępstw. Podczas podejmowania decyzji, stosujemy testy oraz wskazówki zawarte w Kodeksie postępowania prokuratorów publicznych. Dokładne informacje dotyczące procedury stosowanej przez policję i prokuratorów można znaleźć w publikacji The Director's Guidance on Charging (Wytyczne dyrektorów dotyczące procedury stawiania zarzutów)³
- 2.2 Naszym celem jest podejmowanie decyzji oraz informowanie policji i oficerów śledczych w ściśle ustalonym okresie czasu.
- 2.3 Rejestrujemy powody wniesienia oskarżenia, sposób w jaki oskarżenie przedstawi sprawę przed sądem oraz jak odpowie na argumenty obrony. Wyznaczamy również zadania, które są niezbędne do wykonania. Zalicza się do nich:
 - a) zebranie jakich materiałów dowodowych wpłynęłoby na wydanie wyroku skazującego lub nakazów sądowych dotyczących zachowań antyspołecznych, czy zaniechania działań (Restraining Orders);
 - b) zdecydowanie, czy w ramach danej sprawy konieczne jest dokonanie konfiskaty majątku oskarżonego po to, aby policja mogła na czas wykonać niezbędne działania;
 - c) jaki materiał dowodowy, na który adwokaci uzyskają zgodę obrony, powinien zostać przedstawiony przed sądem, tak aby świadkowie nie musieli niepotrzebnie uczestniczyć w rozprawie;
 - d) dowiedzenie się czy świadkowie mają szczególne wymagania oraz, jeżeli są one już znane, w jaki sposób zostaną zaspokojone, łącznie z zastosowaniem specjalnych środków, które umożliwią bezbronny lub zastraszonemu świadkom skuteczne złożenie zeznań;
 - e) jeżeli oskarżony nie przyzna się do winy przed sądem, użycie jakich materiałów dowodowych będzie wymagało zgody sądu (np. dowody

²Informacje te dostępne są na naszej stronie internetowej (www.cps.gov.uk) lub na żądanie (informacje znajdują się na końcu publikacji).

³Informacje te dostępne są na naszej stronie internetowej (www.cps.gov.uk) lub na żądanie (informacje znajdują się na końcu publikacji).

nie związane ze sprawą, które pokazują oskarżonego w złym świetle (bad character evidence) oraz dowody oparte na pogłosce (hearsay evidence); oraz

- f) które z informacji ogólnie dostępnych powinny zostać wpisane na listę niewykorzystanych materiałów.

2.4 Odpowiednio przeszkolony prokurator powinien przeprowadzić próbne przesłuchanie w sytuacji, gdy okazałoby się ono pomocne w ocenie wiarygodności informacji uzyskanych od świadka oraz w lepszym zrozumieniu bardziej skomplikowanego materiału dowodowego.

2.5 Dodatkowo:

- a) decydujemy czy powinien zostać wniesiony sprzeciw wobec decyzji o zwolnieniu za poręczeniem, jeśli tak, jakie są ku temu przyczyny, lub zależnie od sprawy, jakie warunki zwolnienia powinny zostać zaproponowane sądowi przez adwokata;
- b) jeżeli pomimo sprzeciwu oskarżenia zwolnienie za poręczeniem zostało przyznane, wskazujemy czy możliwe jest odwołanie się od decyzji i czy adwokat powinien to zrobić;
- c) określenia czy dana sprawa może zostać rozpatrzona przez sąd pokoju, czy jest na tyle poważna, że adwokat powinien poprosić sędziego pokoju o skierowanie jej do Sądu Koronnego;
- d) przygotowanie odpowiednich wersji przyznania się do winy lub jego uzasadnienia, tak aby wyrok wydany przez sąd adekwatny był do powagi przestępstwa, zwłaszcza gdy istnieją okoliczności obciążające; oraz
- e) ustalenie czy adwokat powinien poprosić sąd o wydanie nakazów dodatkowych do wyroku skazującego oskarżonego.

2.6 W sytuacjach kiedy nie wnosi się oskarżenia, prokurator wyjaśnia, których punktów oskarżenia nie można udowodnić i dlaczego, oraz, w niektórych sytuacjach, dlaczego wniesienie oskarżenia nie jest konieczne ze względu na interes publiczny.

Standard 3

Wydawanie decyzji pozasadowych, o ile to możliwe, zamiast wnoszenia oskarżenia, w celu uzyskania jak najszybszego zadośćuczynienia dla ofiar oraz zrehabilitowania lub skazania przestępców.

- 3.1 Po podjęciu decyzji, że zgromadzone dowody uzasadniają wniesienie oskarżenia, powinniśmy sprawdzić czy możliwe jest wydanie decyzji bez postępowania karnego, która byłaby adekwatna do powagi i konsekwencji przestępstwa, i która pozostaje w zgodzie z ideą rehabilitacji, zadośćuczynienia oraz kary.
- 3.2 Pomimo że policja i oficerowie śledczy mogą samodzielnie wydawać niektóre decyzje niewymagające postępowania karnego, w przypadku przestępstw poważniejszych, które mogą być rozpatrywane jedynie przez Sąd Koronny muszą oni zawsze uzyskać zgodę prokuratora zanim zastosują wobec przestępcy proste pouczenie⁴. Jedynie w wyjątkowych sytuacjach wydajemy pozwolenie na stosowanie pouczenia w stosunku do tego rodzaju przestępstw. Możemy nakazać policji wydanie pouczenia prostego również w innych sprawach, w których przestępca w sposób oczywisty przyznał się do winy, lub możemy zasugerować mandat za naruszenie porządku publicznego. Ostateczna decyzja o wydaniu mandatu leży w gestii policji.
- 3.3 Policja i oficerowie śledczy potrzebują również zgody prokuratura na wydanie pouczenia warunkowego. Jesteśmy odpowiedzialni za określenie jego warunków, a przestępca musi się do nich dostosować.
- 3.4 Podczas podejmowania decyzji o wydaniu pouczenia prostego czy warunkowego, bierzemy pod uwagę czynniki dotyczące interesu publicznego opisane w Kodeksie postępowania prokuratorów publicznych, w szczególności opinie ofiar oraz wskazówki zawarte w dokumencie Director's Guidance on Conditional Cautioning (Wytyczne dyrektorów dotyczące pouczeń warunkowych) oraz odpowiednie okólniki wydane przez Home Office (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych).
- 3.5 Podczas podejmowania decyzji o wydaniu pouczenia prostego, bierzemy również pod uwagę:
 - a) czy istnieje możliwość naprawy wyrządzonej krzywdy przez przestępcę zamiast wzywania go do sądu. Mógłby on na przykład zapłacić za naprawę szkody lub wypłacić ofierze rekompensatę;

⁴Nie można stosować pouczenia prostego wobec przestępców młodocianych. Można natomiast zastosować wobec nich reprimendy czy ostateczne ostrzeżenia. Na potrzeby niniejszej publikacji termin pouczenie jest stosowany w odniesieniu do sankcji prawnej. Pouczenie warunkowe może być stosowane wobec przestępców młodocianych.

- b) czy prawdopodobne jest, że skierowanie na program pomocy w radzeniu sobie z ukrytymi przyczynami przestępstwa (np. alkohol lub nadużycie narkotyków) powstrzyma od popełniania przestępstw;
 - c) czy leży to w interesie podejrzanego, ofiary i społeczności; oraz
 - d) czy przestępca powinien zapłacić karę pieniężną lub podjąć bezpłatną pracę społeczną.
- 3.6 Pouczenia warunkowego nie można stosować w stosunku do przestępstw z użyciem przemocy, chyba że są one niegroźne i, po ewentualnym wniesieniu oskarżenia, mogłyby zostać rozpatrzone przez sąd pokoju.
- 3.7 Jeżeli podejrzany odmówi przyjęcia pouczenia prostego lub po zaproponowaniu mu pouczenia warunkowego nie przyzna się do winy i nie zaakceptuje jego warunków, wówczas musi być on postawiony w stan oskarżenia za popełnione przestępstwo.
- 3.8 Jeżeli przestępca nie dotrzyma warunków którejkolwiek z decyzji podjętych bez procesu karnego, wówczas decyzja o wniesieniu oskarżenia podjęta zostanie biorąc pod uwagę interes publiczny. W większości sytuacji oskarżenie za przestępstwo powinno zostać wniesione.
- 3.9 Jeżeli przestępca w późniejszym czasie zostanie skazany za kolejne przestępstwo, wówczas możemy poinformować sąd o pouczeniach prostych i warunkowych wydanych wobec niego.

Standard 4

Sprzeciwianie się wydaniu zwolnień za poręczeniem, w sytuacjach gdy oskarżony stanowi zagrożenie dla społeczeństwa.

- 4.1 Większość oskarżonych ma prawo do zwolnienia za poręczeniem, chyba że określona zostanie co najmniej jedna ze zdefiniowanych prawem przyczyn do tego, aby wydanie zwolnienia zostało wstrzymane.⁵
- 4.2 Podczas rozprawy sądowej adwokaci rozpatrują podstawy do wniesienia sprzeciwu wobec zwolnienia za poręczeniem, lub proszą sąd o nałożenie warunków towarzyszących temu zwolnieniu.
- 4.3 Podczas podejmowania tej decyzji pod uwagę bierzemy następujące czynniki:
- a) czy przestępstwo należy do typu rzadko popełnianych, w takim przypadku muszą istnieć wyjątkowe okoliczności zanim wyrażona zostanie zgoda na zwolnienie oskarżonego za poręczeniem;
 - b) charakter i niepodważalność dowodów zebranych przeciwko oskarżonemu;
 - c) powaga przestępstwa, za które wniesiono oskarżenie;
 - d) czy oskarżony posiada wyroki skazujące i czy w przeszłości stosował się do warunków zwolnienia za poręczeniem;
 - e) czy obecnie oskarżony przebywa na zwolnieniu za poręczeniem za inne przestępstwa;
 - f) czy uprzednio wnoszone były skargi o podobnym charakterze;
 - g) czy istnieją informacje wskazujące, że istnieje prawdopodobieństwo, iż oskarżony będzie ingerował w życie świadka lub utrudni zbieranie materiału dowodowego; oraz
 - h) wszelkie inne informacje dostępne na temat oskarżonego, na przykład wyniki testu na obecność narkotyków przeprowadzone na posterunku policji.
- 4.4 W trakcie rozprawy sądowej adwokat przedstawia podstawy do wniesienia sprzeciwu wobec zwolnienia za poręczeniem, lub prosi sąd o nałożenie warunków towarzyszących temu zwolnieniu. Przedstawia

⁵ Istnieją trzy główne przyczyny, które stanowią podstawę aby wierzyć, że oskarżony po zwolnieniu za kaucją: nie zgłosi się na posterunek policji; podczas zwolnienia za poręczeniem popełni przestępstwo; będzie ingerował w życie świadka lub w inny sposób utrudni działalność wymiaru sprawiedliwości.

również informacje na poparcie każdej z podstaw, w tym też strach ofiary przed oskarżonym przebywającym na wolności.

- 4.5 W sytuacji, kiedy oskarżenie posiada prawo do odwołania się od decyzji o przyznaniu zwolnienia za poręczeniem (czyli kiedy za przestępstwo grozi kara więzienia) z wyprzedzeniem sprawdzamy, czy oskarżony zagraża bezpieczeństwu ofiary i społeczeństwa, i czy zagrożenie to uzasadnia odwołanie się od decyzji o udzieleniu zwolnienia wydanej przez sąd pokoju. Jeżeli sędziowie pokoju wyrażą zgodę na przyznanie zwolnienia za poręczeniem w sprawie, wobec której zdecydowaliśmy wnieść odwołanie, wówczas adwokat natychmiast informuje sąd o zamiarze odwołania po to, aby oskarżony pozostał w areszcie do czasu procesu odwoławczego.
- 4.6 Oskarżony ma prawo odwołania się do sądu od decyzji odmowy udzielenia zwolnienia za poręczeniem, lub od decyzji dotyczącej warunków towarzyszących temu zwolnieniu nałożonych przez sędziów pokoju. Biorąc udział w każdym postępowaniu odwoławczym, sprzeciwiamy się wnoszonym apelacjom, lub też proponujemy nałożenie odpowiednich warunków w sytuacji, kiedy sędzia skłonny jest do udzielenia zwolnienia za poręczeniem, lub do zmiany obecnych warunków towarzyszących temu zwolnieniu.
- 4.7 Kiedy oskarżony jest postawiony przed sądem za złamanie warunków zwolnienia za poręczeniem, lub kiedy funkcjonariusz policji uważa, że oskarżony prawdopodobnie je złamie, wówczas adwokaci zwracają się do sądu pokoju z prośbą o uchylenie zwolnienia, lub też o zmianę jego warunków.
- 4.8 Adwokaci prowadzą dokładny zapis w aktach sprawy, czy wnieśliśmy sprzeciw wobec zwolnienia za poręczeniem, i jeżeli tak, jakie przyczyny sprzeciwu przedstawiliśmy przed sądem, lub o nałożenie jakich warunków poprosiliśmy sąd oraz jaka była konkluzja sądu w tej sprawie. Informacje powyższe pomagają nam w udzieleniu odpowiedzi na sugestie, że decyzja o udzieleniu zwolnienia za poręczeniem lub złagodzeniu jego warunków może być wydana, gdyż zmieniły się okoliczności sprawy. Informacje pomagają nam również rozpoznać prawdopodobną linię obrony, która może być użyta wobec postawionego oskarżenia/postawionych oskarżeń.

Standard 5

Przygotowanie materiałów dowodowych bez zwłoki i w zgodzie z Kodeksem postępowania oskarżycieli publicznych⁶, po to, aby oskarżony jak najwcześniejszej mógł przyznać się do winy, oraz aby rozprawy sądowe nastąpiły w wyznaczonych datach

Pierwsza rozprawa w sądzie pokoju

- 5.1 Wszyscy oskarżeni po raz pierwszy stawiają się przed sądem pokoju.
- 5.2 Adwokaci przygotowują się do pierwszej rozprawy sądowej w następujący sposób:
 - a) rozważają decyzje dotyczące zarzutów wraz z ich instrukcjami, oraz konieczność ponownego rozpatrzenia sprawy;
 - b) w sytuacji kiedy zarzuty wniosła policja, sprawdzają czy są one wystarczające i możliwe do udowodnienia, oraz czy wniesienie oskarżenia jest konieczne ze względu na interes publiczny;
 - c) jeśli decyzja o zwolnieniu za poręczeniem została wstrzymana przez policję, ustalają, czy należy prosić sąd o pozostawienie oskarżonego w areszcie, czy też o nałożenie stosownych warunków odnośnie zwolnienia za poręczeniem;
 - d) przygotowują szczegóły wystąpienia wnoszącego sprzeciw wobec zwolnienia za poręczeniem, lub propozycję nałożenia warunków wobec zwolnienia; oraz
 - e) podejmują kroki w celu osiągnięcia możliwie najsprawniejszego przebiegu sprawy oraz uniknięcia jej zbędnego odroczenia, np. upewnienie się, że obrona i sąd otrzymali wstępne informacje dotyczące wnoszonego oskarżenia.
- 5.3 Wystarczająco wcześnie przed rozpoczęciem rozprawy adwokaci powinni spotkać się z radcą prawnym sądu, prawnikami obrony oraz przedstawicielami nadzoru kuratorskiego (Probation Service), czy też pracownikami grupy ds. zwalczania przestępczości wśród młodocianych (Youth Offending Service). Ma to na celu rozpoznanie, która sprawa prawdopodobnie zakończy się przyznaniem do winy. Możliwe jest wówczas przygotowanie wniosku końcowego (pre-sentence report) do przedstawienia na rozprawie, który pozwoli na

⁶ Są to zasady zatwierdzone przez Prezesa Sądu Najwyższego (Lord Chief Justice) dotyczące sposobu przygotowania spraw przez oskarżenie i obronę oraz sposobu, w jaki sąd powinien rozpatrywać sprawy. Są one dostępne na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości (www.justice.gov.uk) lub pod następującym adresem TSO Orders/Post Cash Department, The Stationery Office, PO Box 29, Norwich NR31GN.

wydanie wyroku bez konieczności ponownego stawienia się oskarżonego w sądzie.

- 5.4 W sytuacji kiedy oskarżony przyzna się do winy, adwokat wykonuje następujące czynności:
- a) przedstawia sędziom pokoju fakty sprawy, włączając materiał dowodowy w postaci nagrań, o ile jest on dostępny, oraz oświadczenia ofiary (Victim Personal Statement), tak aby decyzje przez nich wydane odzwierciedlały powagę popełnionego przestępstwa;
 - b) zwraca uwagę na wcześniej wydane wyroki, oraz na pouczenia proste i warunkowe wydane wobec przestępcy, jeśli takowe istnieją⁷;
 - c) upewnia się, że sąd jest świadomy swych uprawnień orzeczniczych, włączając wyroki i nakazy, które prawo nakazuje wydać za dane przestępstwa; oraz
 - d) prosi sąd o rozważenie zastosowania dodatkowych nakazów sądowych, jak np. nakaz zapłaty rekompensaty, nakaz dotyczący zachowań antyspołecznych, czy zaniechania działań, które mogą ograniczyć możliwość popełnienia przestępstwa w przyszłości. Rola prokuratora w procesie skazującym została szerzej omówiona w standardzie 9.
- 5.5 W sytuacji kiedy sędziowie pokoju kierują sprawę do Sądu Koronnego (ponieważ uważają, że maksymalny wymiar kary, którą mogą wymierzyć jest nieadekwatny do popełnionego czynu), wówczas kopie materiału dowodowego wraz z listą wyroków, pouczeń prostych, czy warunkowych wydanych wobec przestępcy przesyłane są do Sądu Koronnego, tak aby sędzia mógł przygotować się do rozprawy skazującej.
- 5.6 Jeżeli oskarżony zdecyduje nie przyznawać się do winy, a sprawa może być rozpatrywana zarówno przez sąd pokoju, jak i Sąd Koronny, adwokat przedstawi stanowisko oskarżenia dotyczące rozpatrywania sprawy przez sąd pokoju, czy też, w zależności od jej powagi, przez Sąd Koronny.
- 5.7 Jeżeli sprawa będzie rozpatrywana przez sąd pokoju, wówczas adwokat wykonuje następujące czynności:

⁷ Są to zasady zatwierdzone przez Prezesa Sądu Najwyższego (Lord Chief Justice) dotyczące sposobu przygotowania spraw przez oskarżenie i obronę oraz sposobu, w jaki sąd powinien rozpatrywać sprawy. Są one dostępne na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości (www.justice.gov.uk) lub pod następującym adresem TSO Orders/Post Cash Department, The Stationery Office, PO Box 29, Norwich NR31GN.

- a) ustala z obrońcą jakie dowody mogą być użyte w sprawie bez potrzeby wzywania świadka;
 - b) pomaga sądowi określić kwestie, które będą rozpatrywane;
 - c) upewnia się, że sąd został poinformowany o datach rozpraw, które są niedogodne dla świadków oskarżenia;
 - d) prosi sąd o udzielenie instrukcji dotyczących ustalenia planu postępowania przygotowawczego, łącznie z wnioskami o zastosowanie specjalnych środków umożliwiających świadkom złożenie zeznań oraz zawiadomienie o wykorzystaniu dowodów pokazujących oskarżonego w złym świetle czy opartych na pogłosce; oraz
 - e) w kartotece sprawy odnotowuje zadania, jakie musi wykonać oskarżenie, aby być przygotowanym do rozprawy i ile jest czasu na ich wykonanie.
- 5.8 Jeżeli sprawa musi zostać skierowana do Sądu Koronnego⁸, lub jeżeli sąd pokoju zdecyduje, że sprawa jest na tyle poważna, iż powinna być rozpatrzona przez Sąd Koronny, lub oskarżony zdecyduje, że chce być sądzony przed Sądem Koronnym (w sytuacji kiedy ma do tego prawo), wówczas pomagamy sędziom pokoju w ustaleniu daty następnej rozprawy poprzez oszacowanie ile czasu potrzeba nam, policji oraz oficerom śledczym na skompletowanie informacji niezbędnych do kolejnego przesłuchania.

Przygotowanie się do rozpraw lub postępowań wstępnych odbywających się w sądzie pokoju oraz do pierwszej rozprawy w Sądzie Koronnym

- 5.9 Decydujemy o następnych krokach niezbędnych do kolejnej rozprawy natychmiast po tym, jak oskarżony nie przyzna się do winy przed sądem pokoju, lub po zasądzeniu przygotowania postępowania wstępnego, czy skierowaniu sprawy do Sądu Koronnego.
- 5.10 W ściśle ustalonym okresie czasu prosimy policję oraz oficerów śledczych o:
- a) przesłanie kartotek zawierających materiał dowodowy oraz inne materiały zgromadzone podczas dochodzenia po to, abyśmy mogli dokończyć kwestie nierozstrzygnięte w trakcie wcześniejszego wnoszenia oskarżenia w tej sprawie;

⁸Niektóre poważne przestępstwa mogą być rozpatrywane wyłącznie przez Sąd Koronny. Sądy pokoju, stosując się do specjalnej procedury, bezzwłocznie przekazują te sprawy do Sądu Koronnego bez konieczności postępowania wstępnego.

- b) przesłanie materiału dowodowego i informacji, które są niezbędne do następnej rozprawy, łącznie z planami oraz zdjęciami, które pomogą sądowi w lepszym zrozumieniu sprawy;
 - c) wykonanie czynności wskazanych podczas poprzedniej rozprawy sądowej; oraz
 - d) przesłanie listy niewykorzystanych materiałów zebranych podczas dochodzenia, po to abyśmy mogli udostępnić oskarżonemu wszystkie dowody i informacje, które mogą podważyć linię obrony lub pomoc oskarżeniu. Jest to naszym prawnym obowiązkiem.
- 5.11 W przypadku spraw rozpatrywanych w sądzie pokoju, w ściśle ustalonym okresie czasu prosimy pracowników oddziału ds. pomocy świadkom (Witness Care Unit)⁹ o poinformowanie świadków składających zeznania w sądzie o dacie rozprawy oraz o omówienie z nimi rodzaju pomocy jakiej mogą potrzebować w trakcie i przed rozprawą. W przypadku spraw rozpatrywanych przez Sąd Koronny, następuje to po przyznaniu się oskarżonego do winy.
- 5.12 Nowy materiał dowodowy dostarczony przez policję i oficerów śledczych oraz korespondencja otrzymana od obrońców rozpatrywana jest w ściśle określonym okresie czasu od daty otrzymania.
- 5.13 Podczas przygotowań do rozprawy sądowej, przekazania sprawy, czy też pierwszej rozprawy w Sądzie Koronnym wykonujemy następujące czynności:
- a) badamy czy zgromadzono wystarczającą ilość materiałów dowodowych na to, aby zapewnić realną możliwość skazania, oraz czy wniesienie oskarżenia wciąż leży w interesie publicznym, ustalamy co się zmieniło od chwili, kiedy sprawa była pierwszy raz rozpatrywana przez prokuratora;
 - b) decydujemy, czy zebranie dodatkowych materiałów dowodowych wpłynie na wydanie wyroku skazującego;
 - c) jeśli nie można kontynuować z wcześniej postawionymi zarzutami oskarżenia, czy istnieją inne zarzuty, które mogą być udowodnione, i których udowodnienie jest konieczne ze względu na interes publiczny;
 - d) przygotowujemy dla adwokata streszczenie wszystkich spraw, za wyjątkiem tych najprostszych, przedstawiając sposób w jaki każdy element oskarżenia będzie udowodniony, łącznie ze słabymi i mocnymi stronami materiału dowodowego i strategią odpowiedzi na

⁹Prokuratura wraz z policją wspólnie utworzyły oddziały ds. pomocy świadkom, po to aby ustalały one datę stawienia się w sądzie świadków obrony, badały ich potrzeby by sprawniej udzielali oni zeznań, oraz informowały ich o postępach i wynikach sprawy.

ewentualną linię obrony oskarżonego, oraz czy wniesienie oskarżenia jest wciąż konieczne ze względu na interes publiczny;

- e) przygotowujemy odpowiednie wersje przyznania się do winy lub jego uzasadnienia, tak aby wyrok wydany przez sąd był adekwatny do powagi przestępstwa;
 - f) przekazujemy kopie materiału dowodowego obrony, na którym mamy zamiar oprzeć oskarżenie;
 - g) jeżeli nie zostało to jeszcze wykonane, przygotowujemy pisemne wnioski i zawiadomienia o zastosowaniu specjalnych środków umożliwiających świadkom złożenie zeznań oraz o pozwolenie wykorzystania dowodów, które wymagają zgody sądu;
 - h) decydujemy, czy niewykorzystany materiał dowodowy powinien zostać udostępniony obronie ze względu na fakt, że może on podważyć linię oskarżenia lub pomóc obronie;
 - i) decydujemy, czy materiał dowodowy, który może podważyć linię oskarżenia lub pomóc obronie jest tak ważny, że powinniśmy poprosić sąd o jego wycofanie;
 - j) przesłanie przedstawicielom obrony listy niewykorzystanych materiałów, które uznaliśmy za nie mające szczególnego znaczenia wraz z kopiami materiałów dowodowych, które zostaną udostępnione oraz instrukcjami kiedy można będzie je sprawdzić. Kwestia ta została szerzej omówiona w punkcie 19 i 25 niniejszego standardu;
 - k) sprawdzenie, czy ofiara miała możliwość przygotowania oświadczenia (Victim Personal Statement) na potrzeby postępowania skazującego, jeżeli oskarżony zostanie skazany;
 - l) o ile to możliwe, pokazanie świadkowi taśmy z jego nagraniem wideo, które ma być przedstawione sądowi. Pomoże to świadkowi odświeżyć pamięć przed składaniem zeznania w sądzie; oraz
 - m) sprawdzenie, czy potrzeby świadka są zaspakajane w odpowiedni sposób, oraz czy podejmowane są wszelkie działania aby świadek mógł uczestniczyć w rozprawie.
- 5.14 Prosimy policję, oficerów śledczych oraz obronę o jak najszybsze dokończenie nierozstrzygniętych kwestii.
- 5.15 Jeżeli z jakichkolwiek przyczyn rozprawa nie może odbyć się w wyznaczonym terminie, zwracamy się do sądu z prośbą o wyznaczenie nowej daty rozprawy.

Dodatkowe czynności niezbędne podczas przygotowania sprawy w Sądzie Koronnym

- 5.16 W przypadku rozprawy przed Sądem Koronnym przygotowujemy oskarżenie, które zawiera zarzuty wnoszone przeciwko oskarżonemu według formalnych zasad określonych przez Sąd Koronny.
- 5.17 Wydajemy również pisemne instrukcje adwokatowi, który będzie reprezentował sprawę przed Sądem Koronnym. Wszyscy adwokaci uprawnieni do reprezentowania oskarżenia przed Sądem Koronnym posiadają zbiór zasad zatytułowanych *CPS Instructions for Prosecuting Advocates* (Instrukcje CPS dla Adwokatów Oskarżenia)¹⁰. Dodatkowo wykonujemy następujące czynności:
- a) załączamy kopie wszystkich zebranych materiałów dowodowych, listę niewykorzystanych materiałów uznanych za niemające szczególnego znaczenia, wraz z decyzją prokuratora o ich udostępnieniu obronie, oraz istotną korespondencję z sądem, policją oraz przedstawicielami obrony znajdującymi się na liście;
 - b) dostarczamy kopie pisemnych wniosków i zawiadomień o wykorzystaniu dowodów, które wymagają zgody sądu, na przykład wniosek o użycie specjalnych środków umożliwiających świadkom składanie zeznań, czy też dowody pokazujące oskarżonego w złym świetle i te oparte na pogłosce, lub wyjaśniamy dlaczego złożenie powyższych wniosków nie wydaje się konieczne;
 - c) proponujemy przedstawienie sprawy w taki sposób, aby został udowodniony każdy element domniemanego przestępstwa, oraz strategię odpowiedzi na ewentualną linię obrony oskarżonego oraz słaby materiał dowodowy;
 - d) dostarczamy kopię aktu oskarżenia przygotowanego przez prokuratora, lub zgodę prokuratora na przyjęcie oskarżenia, w sytuacji kiedy policja wniosła zarzuty bez jego wcześniejszej zgody;
 - e) wskazujemy na wyjątkowe prawne zastrzeżenia dotyczące sprawy;
 - f) wyjaśniamy dalsze działania jakie zaplanowaliśmy w danej sprawie;
 - g) zwracamy się do adwokata o natychmiastową poradę w sprawie podjęcia ewentualnych działań, które według niego wzmocniłyby stanowisko oskarżenia lub pomogłyby zaprezentować sprawę przed sądem w sposób bardziej jasny;

¹⁰Prokuratura wraz z policją wspólnie utworzyły oddziały ds. pomocy świadkom, po to aby ustalały one datę stawiania się w sądzie świadków obrony, badały ich potrzeby by sprawniej udzielali oni zeznań, oraz informowały ich o postępach i wynikach sprawy.

- h) informujemy, czy jesteśmy gotowi zaakceptować przyznanie się oskarżonego do winy, jeżeli tak, to na jakich warunkach; wskazujemy na elementy sprawy, które wymagają uwagi adwokata przed rozprawą, np. wniosek o pozyskanie lub ochronę poufnych informacji;
- i) informujemy czy oskarżony znajduje się w areszcie i na jak długo, lub czy został on zwolniony za poręczeniem, jeżeli tak, jakie warunki zostały nałożone przez sąd;
- j) wyjaśniamy, czy w celu zagwarantowania obecności świadka w sądzie, konieczne będzie wydanie wezwania lub nakazu stawienia się, lub dlaczego wydanie ich nie będzie konieczne;
- k) prosimy adwokatów o ustalenie porządku w jakim świadkowie oskarżenia będą udzielać zeznań, dzięki temu nie będą musieli przebywać w sądzie dłużej niż jest to potrzebne;
- l) wyznaczamy ostateczne daty dostarczenia zaległych materiałów dowodowych, zwłaszcza specjalistycznych lub innych opinii biegłych; oraz
- m) udostępniamy dane kontaktowe prokuratora oraz urzędnika pomagających w prowadzeniu sprawy.

5.18 Wykonujemy dodatkowe czynności zalecane przez adwokata, które są konieczne do dokładnego przygotowania sprawy.

Udostępnianie informacji oskarżonym w celu zapewnienia sprawiedliwego procesu sądowego

5.19 Policja i oficerowie śledczy muszą przygotować listy niewykorzystanych materiałów zebranych podczas dochodzenia jako część materiału dowodowego oskarżenia, które muszą następnie zostać nam dostarczone.

5.20 Na podstawie dostarczonych list zdecydujemy, czy zawarte na nich materiały:

- a) powinny zostać wykorzystane jako materiał dowodowy w postępowaniu;
- b) mogą podważyć linię oskarżenia;
- c) mogą wesprzeć linię obrony; oraz
- d) mają charakter na tyle poważny, że nie powinny zostać udostępnione obronie.

- 5.21 Prosimy policję i oficerów śledczych o dostarczenie kopii materiałów dowodowych należących do jednej z powyższych kategorii celem ich dalszego rozpatrzenia.
- 5.22 Odnotowujemy na listach decyzje dotyczące poszczególnych dowodów, podając dla każdej z nich uzasadnienie. Wysyłamy listy obronie, aby wiedziała ona o wszystkich dostępnych materiałach dowodowych, za wyjątkiem tych poważniejszych, o których istnieniu obrona nie powinna wiedzieć.
- 5.23 Udostępniamy obronie, tak wcześnie jak to możliwe, kopie niewykorzystanych materiałów uznanych za nie mające szczególnego znaczenia, które mogą podważyć linię oskarżenia lub pomóc obronie. Jeżeli wysłanie kopii nie jest możliwe, przedstawiciele obrony są zapraszani do obejrzenia ich osobiście, zazwyczaj na posterunku policji.
- 5.24 W przypadku informacji na tyle poważnych, że nie powinny one być udostępnione obronie, oraz które mogą podważyć linię oskarżenia lub pomóc obronie, zwracamy się do sądu o decyzję, czy powinny one być udostępnione czy też zatrzymane.
- 5.25 Kwestia udostępnienia materiałów dowodowych jest ponownie rozpatrywana w trakcie postępowania, oraz również po jego zakończeniu, w przypadku pojawienia się nowych informacji, które mogły wpłynąć na wcześniejszą linię oskarżenia lub obrony. W sytuacji kiedy obrona przedstawi nam swój materiał dowodowy, wówczas ponownie rozważymy decyzję dotyczącą udostępnienia informacji. Zwrócimy się do policji i oficerów śledczych o wydanie opinii na temat udostępnionych przez obronę dowodów.

Określony czas pobytu w areszcie

- 5.26 Czas pobytu oskarżonego w areszcie, który czeka na skierowanie sprawy do sądu lub na rozprawę w sądzie, jest ściśle określony, chyba że sąd zdecyduje o jego przedłużeniu.
- 5.27 W przypadku kiedy oskarżony przebywa w areszcie, adwokat na pierwszej i kolejnych rozprawach informuje sąd o dacie zakończenia pobytu.
- 5.28 Informacje odnotowujemy w naszej kartotece, a następnie w terminarzu pobytu w areszcie.
- 5.29 Na pierwszym miejscu stawiamy przygotowanie tych spraw, w których oskarżony przebywa w areszcie, po to aby w wyznaczonym okresie przebywania w areszcie możliwe było rozpoczęcie lub skierowanie sprawy do sądu. W sytuacji, kiedy konieczne jest wystąpienie o przedłużenie okresu aresztu, musimy udowodnić, że dołożyliśmy wszelkich starań, aby tego uniknąć.

- 5.30 W terminarzu pobytu w areszcie oraz elektronicznym systemie zarządzania sprawami dokonujemy kontroli zbliżających się dat zakończenia pobytu w areszcie. Wyznaczony dyrektor prawny urzędu lub starszy prokurator co najmniej raz w tygodniu rozpatruje sprawy rozpoznane podczas tej kontroli. Przed zakończeniem pobytu oskarżonego w areszcie, w ściśle ustalonym okresie czasu, powiadamy sąd i obronę, że sprawa nie rozpocznie się w ustalonym terminie, wówczas sąd może rozważyć przedłużenie pobytu. Prowadzimy zapis chronologiczny naszych działań po to, aby udowodnić sądowi, że działaliśmy sprawnie i z należytą starannością.
- 5.31 Raz w tygodniu dyrektorzy sprawdzają zgodność z systemem oraz wysyłają Prokuratorowi Naczelnemu pisemne zapewnienie o prawidłowym jego działaniu.

Standard 6

Przedstawianie wszystkich spraw w sposób sprawiedliwy i zdecydowany.

Przeprowadzanie rozprawy¹¹

6.1 Przed rozprawą, adwokat powinien:

- a) wziąć pod uwagę całą historię sprawy, łącznie z informacjami dotyczącymi ponownego rozpatrzenia sprawy, aby upewnić się, że wszystko zostało odpowiednio przygotowane;
- b) jeśli to możliwe, przedyskutować sprawę z oficerem dochodzeniowym tak, aby upewnić się, że zna on całą historię sprawy;
- c) dla wszystkich spraw, za wyjątkiem najprostszych, przygotować streszczenie mowy wstępnej lub szkic zgromadzonych dowodów, które pomogłyby sędziom pokoju lub ławie przysięgłych zrozumieć przedmiot sprawy, lub, w przypadku przyznania się oskarżonego do winy, ułatwiłyby sędziom pokoju lub sędziemu wydanie wyroku skazującego;
- d) przygotować pytania na wypadek ewentualnego przesłuchania oskarżonego oraz świadków obrony;
- e) przygotować na piśmie zarys argumentacji prawnej, która ewentualnie może być przedstawiona przed sądem; oraz
- f) w przypadku spraw trwających dłużej niż jeden dzień, ustalić porządek w jakim świadkowie oskarżenia będą udzielać zeznań w Sądzie Koronnym i sądach pokoju, dzięki czemu nie będą oni musieli przebywać w sądzie dłużej niż jest to konieczne;

6.2 Adwokat stawia się w sądzie na czas aby przywitać świadków oraz:

- a) zapoznać się z nimi;
- b) osobiście przedstawić im ich zeznania, lub poprosić przedstawiciela oddziału ds. pomocy świadkom¹² o ich pokazanie (jeśli nie zrobiono tego wcześniej, należy również pokazać nagranie wideo z przesłuchania), odświeżyć to ich pamięć przed złożeniem zeznania;

¹¹ Standardy pracy oczekiwane od adwokatów reprezentujących oskarżenie w sądzie zostały określone przez prokuraturę w publikacji *National Standards of Advocacy (Krajowe standardy pracy adwokatów)*, która jest dostępna na stronie (www.cps.gov.uk) lub na żądanie (dane kontaktowe znajdują się na końcu publikacji).

¹² Witness Service jest częścią krajowej organizacji charytatywnej, która zapewnia świadkom wsparcie przed i w trakcie postępowania karnego.

- c) omówić harmonogram dnia, łącznie z zastosowaniem specjalnych środków, na które sąd wyraził zgodę, i które umożliwią świadkom złożenie zeznań; oraz
 - d) odpowiedzieć na pytania świadków, o ile pozwalają na to przepisy prawa.
- 6.3 Zgodnie z zasadami wykonywania zawodu adwokata, nie mogą oni rozmawiać ze świadkiem o jego/jej zeznaniach lub wskazywać, jakie zeznania świadek powinien złożyć.
- 6.4 W trakcie rozprawy adwokat powinien:
- a) przedstawić akt oskarżenia w sposób otwarty, uczciwy i prawy, mając na uwadze wymierzenie sprawiedliwości, a nie wyłącznie uzyskanie wyroku skazującego;
 - b) bezpośrednio informować świadków oskarżenia o przyczynach opóźnienia sprawy. Jeżeli adwokat nie może opuścić sali sądowej, wówczas asystent lub urzędnik sądu może zrobić to w jego imieniu.
 - c) traktować świadków i oskarżonych z należyтым szacunkiem oraz prosić sąd o interwencję w przypadku niewłaściwego sposobu przesłuchiwania świadków oskarżenia; oraz
 - d) poprosić sąd o zezwolenie świadkom oskarżenia na opuszczenie sądu po udzieleniu przez nich zeznań, jeżeli takie jest ich życzenie, chyba że istnieje istotny powód ku temu by zostali w sądzie.
- 6.5 Adwokat osobiście lub asystent w jego imieniu:
- a) planuje zaprezentowanie dowodów rzeczowych w odpowiednim czasie;
 - b) komunikuje się ze świadkami oskarżenia, aby we właściwym czasie mogli oni złożyć zeznania, informuje ich również o opóźnieniach; oraz
 - c) w wyniku decyzji sądu dotyczącej argumentacji prawnej, w ostatniej chwili redaguje niezbędne dokumenty.
- 6.6 Jeżeli oskarżony zostaje skazany, wówczas adwokat oskarżenia pomaga sędziemu pokoju lub sędziemu w procesie skazującym, natomiast, w przypadku odroczenia wyroku, pomaga on w podjęciu decyzji dotyczącej zatrzymania przestępcy w areszcie do czasu wydania wyroku. Rola prokuratora w procesie skazującym została szerzej omówiona w standardzie 9.

Rozpatrywanie propozycji przyznania się do winy¹³

- 6.7 Wielu przestępców decyduje się przyznać do popełnienia niektórych przestępstw, innego przestępstwa, lub przyznać do winy na podstawie innej wersji zdarzeń. Najczęściej następuje to w ostatniej chwili przed rozpoczęciem rozprawy. Bez względu kiedy to nastąpi, wykonujemy następujące czynności:
- a) podczas podejmowania decyzji czy uznanie przyznania się do winy jest w interesie publicznym bierzemy pod uwagę opinie ofiar lub członków ich rodzin;
 - b) upewniamy się, że wyrok wydany przez sąd jest adekwatny do powagi przestępstwa; rozważamy konsekwencje uznania przyznania się do winy związane z możliwością zastosowania odpowiednich nakazów pomocniczych. Upewniamy się, że proponowane przyznanie się do winy nie jest oparte na mylących i nieprawdziwych faktach i nie jest krzywdzące dla świadka. Jeżeli nie można dojść do ugody w sprawie zaproponowanego przyznania się do winy, adwokat zwróci się do sądu o wysłuchanie zeznań by na ich podstawie zdecydować o skazaniu przestępcy; oraz
 - c) upewniamy się, że zaakceptowane przyznanie się do winy zostało sporządzone na piśmie i podpisane przez adwokata obrony i oskarżenia.

¹³*The Attorney General's Guidelines on The Acceptance of Pleas and the Prosecutor's Role in the Sentencing Process* (Wytyczne Prokuratora Generalnego dotyczące zgody na przyznanie się do winy oraz Rola Prokuratora w postępowaniu skazującym) zawierają szczegółowe wskazówki dotyczące tej kwestii, które są niezbędne dla sądów, prokuratorów, przedstawicieli obrony oraz obywateli. Informacje te są dostępne na naszej stronie internetowej www.attorneygeneral.gov.uk lub na żądanie (zob. informacje na końcu publikacji).

Standard 7

Zapoznanie się z potrzebami ofiar i świadków, informowanie ich o postępowaniu w sprawach oraz zapewnianie odpowiedniego wsparcia, w celu udzielenia zeznań jak najbardziej dla nich korzystnych.¹⁴

- 7.1 W naszych kontaktach z ofiarami i świadkami zwracamy szczególną uwagę na propagowanie zasady równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.
- 7.2 Do każdej sprawy przydzielony jest urzędnik ds. pomocy świadkom, lub w sprawach szczególnych urzędnik ds. pomocy rodzinom, które straciły bliskich¹⁵. Od początku do końca rozprawy ten sam urzędnik służy pomocą i udziela informacji ofiarom i świadkom. Informuje on ofiary i świadków o postępowaniu w sprawie na każdym jej etapie, oraz upewnia się, że ich potrzeby są zaspokajane. Sprawdza również, czy ofiara przygotowała lub zapytano ją, czy chce przygotować oświadczenie, które zostanie następnie przeczytane przed sądem, jeżeli oskarżony przyzna się do winy lub zostanie skazany.
- 7.3 W sytuacji kiedy oskarżony nie przyznaje się do winy, urzędnik ds. pomocy świadkom wykonuje następujące zadania:
- a) informuje świadków, którzy zobowiązani są do złożenia zeznań przed sądem o dacie rozprawy w ściśle określonym terminie od daty otrzymania informacji od prokuratury;
 - b) w następstwie nieprzyznania się oskarżonego do winy, proponuje świadkom zwykłym, którzy są zobowiązani do stawienia się w sądzie, pełną ocenę ich potrzeb. Świadkowie mogą wtedy przedstawić swoje obawy związane z rozprawą w sądzie, również problemy z zapewnieniem opieki nad dziećmi oraz transportem. Urzędnik ds. pomocy świadkom ma możliwość oceny, czy konieczne będzie zastosowanie specjalnych środków, które pomogłyby świadkom w złożeniu zeznań;
 - c) o ile jest to konieczne, wprowadzi udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, świadków o słabym stanie zdrowia oraz dla tych, którzy wymagają pomocy w komunikacji, np. zapewnienie

¹⁴Zobacz również *the Prosecutor's Pledge* (Przysięga Prokuratorska), *the CPS Policy Statement on Victims and Witnesses* (Oświadczenie CPS dotyczące ofiar i świadków), *the Code of Practice for Victims of Crime* (Kodeks postępowania ofiar zbrodni) oraz *the witness Charter* (Karta świadka), które dostępne są na naszej stronie internetowej (www.cps.gov.uk) lub na żądanie (informacje znajdują się na końcu publikacji).

¹⁵ Urzędnicy ds. pomocy rodzinom, które straciły bliskich (Family Bereavement Officers), nazywani również urzędnikami ds. współpracy z rodzinami (Family Liaison Officers) są specjalnie wyszkolonymi oficerami policji, którzy współpracują z oficerami dochodzeniowymi, prokuratorami oraz rodziną ofiary w sytuacjach, kiedy w wyniku przestępstwa doszło do śmierci.

tłumacza ustnego. W niektórych sytuacjach konieczne będzie uzyskanie zgody sądu.

- d) w odpowiednich sytuacjach skierowanie świadka do innej organizacji, np. właściwej grupy wsparcia, która zapewnia bardziej specjalistyczną, dostosowaną do potrzeb pomoc; oraz
 - e) skontaktowanie świadków z oddziałem ds. pomocy świadkom¹⁶, który udziela wsparcia duchowego oraz oferuje praktyczną pomoc przed, w trakcie, oraz, w odpowiednich sytuacjach, po zakończeniu postępowania. W ramach pomocy oddziału świadek może odwiedzić sąd przed rozprawą, w celu lepszego zrozumienia procesu sądowego oraz, by mógł poczuć się bardziej swobodnie w dniu rozprawy. Niektóre rodzaje pomocy oferowane są przez oddział ds. pomocy ofiarom.
- 7.4 Urzędnicy ds. pomocy świadkom wykonują podobne zadania w sytuacji, kiedy świadek jest wezwany do udziału w postępowaniu apelacyjnym przed sądem wyższej instancji.
- 7.5 W przypadku zamknięcia sprawy, urzędnik ds. pomocy świadkom przekazuje informacje o wyniku postępowania drogą preferowaną przez ofiary oraz świadków zwykłych w ściśle określonym terminie od daty otrzymania decyzji sądu. Urzędnik sprawdza również, czy potrzebują oni pomocy od właściwej organizacji oferującej wsparcie.
- 7.6 W sytuacjach szczególnych prokurator proponuje spotkanie ze świadkiem w celu omówienia jego potrzeb dotyczących zastosowania specjalnych środków.
- 7.7 W sprawach szczególnie wyjątkowych, które można uzasadnić, zwracamy się do sądu o zgodę na nieujawnianie tożsamości świadka.
- 7.8 W sytuacjach, kiedy w wyniku przestępstwa doszło do śmierci, prokurator proponuje spotkanie z rodziną ofiary na początku dochodzenia w celu wyjaśnienia sposobu prowadzenia sprawy oraz przebiegu poszczególnych rozpraw sądowych¹⁷.

¹⁶Witness Service jest częścią krajowej organizacji charytatywnej, Victim Support, która zapewnia świadkom wsparcie przed i w trakcie postępowania karnego.

¹⁷Nazywane jest to Victim Focus scheme (projekt informowania świadka). Informacje te są dostępne na naszej stronie internetowej (www.cps.gov.uk) lub na żądanie (zob. informacje na końcu publikacji).

Standard 8

Wyjaśnianie ofiarom przyczyny podjęcia decyzji o zamknięciu sprawy, lub zmianie postawionych zarzutów.

- 8.1 Zanim podejmiemy ostateczną decyzję o zamknięciu sprawy, lub o znacznej zmianie postawionych zarzutów, zasięgamy porady policji i oficerów śledczych, chyba że jest to niemożliwe. Jeśli proponowana decyzja oparta jest na kryterium interesu publicznego, wówczas pod uwagę bierzemy opinie ofiar na temat wpływu, jaki przestępstwo wywarło na ich życie. W sprawach szczególnych, np. sprawach o zabójstwo, lub kiedy ofiarą przestępstwa jest dziecko lub osoba dorosła, która zgodnie z ustawą o zdrowiu psychicznym z 2005 roku (Mental Capacity Act 2005) nie posiada zdolności prawnych, prokuratorzy powinni rozważyć opinie wyrażone przez członków rodziny ofiary.
- 8.2 W sytuacji kiedy prokurator podejmie decyzję o zamknięciu sprawy, lub o znacznej zmianie zarzutów postawionych wobec oskarżonego, musi on w ściśle określonym terminie przesłać ofierze list informujący o decyzji wraz z jej uzasadnieniem. List ten bierze pod uwagę potrzeby ofiary oraz wyjątkowe okoliczności towarzyszące sprawie.
- 8.3 Jeżeli w dniu podejmowania decyzji o zamknięciu sprawy bezbronne lub zastraszone ofiary są obecne w sądzie, wówczas adwokat powinien najpierw osobiście z nimi porozmawiać, a potem poinformować je na piśmie.
- 8.4 W przypadku określonych przestępstw, prokuratorzy proponują ofiarom bezpośrednie spotkanie w celu odpowiedzi na pytania dotyczące listu wyjaśniającego, który został wcześniej wysłany.
- 8.5 Podobne zasady stosuje się w przypadku przestępstw poważniejszych i bardziej złożonych, kiedy policja i oficerowie śledczy nie są uprawnieni do wniesienia oskarżenia. Mimo to, w większości spraw policja i oficerowie śledczy są uprawnieni do przedstawienia wyjaśnienia.

Standard 9

Pomoc sądowi w procesach skazujących oraz domaganie się konfiskaty dochodów pochodzących z działalności przestępczej¹⁸

- 9.1 Wydawanie wyroków skazujących należy do obowiązków sądu. Zadaniem prokuratury jest wspieranie sądu w procesie skazującym poprzez przekazywanie mu wszelkich istotnych informacji.
- 9.2 Przed rozprawą w sprawie wydania wyroku:
- a) dostarczamy kuratorowi lub grupie ds. zwalczania przestępczości wśród młodocianych streszczenie sprawy po to, aby mogli oni przygotować dla sądu wniosek końcowy w sprawie wyroku.
 - b) urzędnik ds. pomocy świadkom sprawdza osobiście, za pośrednictwem policji lub oficerów śledczych czy ofiara chce przedstawić lub uaktualnić wcześniejsze oświadczenie;
 - c) w sytuacji kiedy podczas wydawania wyroku pojawią się kwestie bardziej skomplikowane bądź nieznane, lub kiedy sąd nas o to poprosi, przygotowujemy pisemny wniosek dla sądu zawierający stosowne wytyczne i przepisy dotyczące wyroku, dostępne nakazy dodatkowe, oraz inne istotne informacje nieznane sądowi; oraz
 - d) jeżeli jest to konieczne, przygotowujemy pisemne wnioski o wydanie stosownych nakazów dodatkowych, takich jak nakazy dotyczące zachowań antyspołecznych, czy zaniechania działań.
- 9.3 W trakcie rozprawy adwokat:
- a) przedstawia sądowi fakty sprawy, zwracając szczególną uwagę na okoliczności obciążające towarzyszące przestępstwu oraz okoliczności łagodzące, które wynikają z aktu oskarżenia;
 - b) o ile to możliwe, przedstawia sądowi listę innych przestępstw, które oskarżony chce, aby wzięto pod uwagę, tak aby wyrok sądu również je odzwierciedlał¹⁹;

¹⁸*The Attorney General's Guidelines on The Acceptance of Pleas and the Prosecutor's Role in the Sentencing Process* (Wytyczne Prokuratora Generalnego dotyczące zgody na przyznanie się do winy oraz Rola Prokuratora w postępowaniu skazującym) zawierają szczegółowe wskazówki dotyczące tej kwestii, które są niezbędne dla sądów, prokuratorów, prawników obrony oraz obywateli. Informacje te są dostępne na naszej stronie internetowej www.attorneygeneral.gov.uk lub na żądanie (zob. informacje na końcu publikacji).

¹⁹ W sytuacji kiedy oskarżony odmawia przyznania się do popełnienia przestępstwa, na które uprzednio wyraził zgodę by zostało wzięte pod uwagę przez sąd, prokurator rozważa możliwość wniesienia za nie oskarżenia, wyjaśniając adwokatowi oskarżonego, że przestępstwo to powinno zostać ponownie rozpatrzone.

- c) informuje sąd o wcześniejszych wyrokach, pouczeniach prostych²⁰ i warunkowych wydanych wobec przestępcy, zwracając w szczególności uwagę na przestępstwa o podobnym charakterze;
 - d) informuje sąd o wynikach testów na obecność narkotyków przeprowadzonych na posterunku policji; oraz
 - e) sprawdza czy wniosek końcowy został sporządzony w oparciu o rzeczywistą ocenę materiału dowodowego, jeśli nie, zwraca uwagę sądu na ten fakt.
- 9.4 Adwokat zwraca uwagę sądu na wpływ jakie wywarło zachowanie przestępcy poprzez:
- a) przedstawienie oświadczenia ofiary, o ile jest ono dostępne;
 - b) zwrócenie się do sądu o nakazanie oskarżonemu, aby wypłacił ofierze rekompensatę, o ile jest to możliwe; oraz
 - c) przedstawienie dowodów na to, jaki wpływ przestępstwo wywarło na społeczność lokalną, o ile jest to możliwe.
- 9.5 Adwokaci upewniają się, że przy wydawaniu wyroku sąd rozważa wszystkie dostępne mu środki poprzez:
- a) zwrócenie się do sądu o rozważenie wydania dodatkowych nakazów sądowych wobec przestępcy, które ograniczą możliwość popełniania przestępstw w przyszłości oraz ochronią ofiarę. Zalicza się do nich nakazy sądowe dotyczące zachowań antyspołecznych, nakazy zaniechania działań, zakazy prowadzenia pojazdów, nakazy dotyczące przestępstw na tle seksualnym;
 - b) podważanie argumentów obrony łagodzących okoliczności przestępstwa, które są fałszywe, uwłaczają charakterowi ofiary, oraz nie mają związku z wydaniem właściwego wyroku;
 - c) zwrócenie się do sądu o rozpatrzenie możliwości wydania nakazu zniszczenia rzeczy będących w posiadaniu przestępcy, lub które były użyte w przestępstwie, takich jak narkotyki lub broń;
 - d) wspieranie sądu w procesie skazującym, zwracanie uwagi sądu na stosowne przepisy prawne, wytyczne dotyczące wydawania wyroku oraz prowadzenia sprawy, włączając wszelkie okoliczności, które zgodnie z prawem wymagają od sądu zwiększenia wymiaru kary

²⁰Nie można stosować pouczenia prostego wobec przestępców młodocianych. Można natomiast zastosować wobec nich reprimendy czy ostateczne ostrzeżenia. Na potrzeby niniejszej publikacji termin *pouczenie* jest stosowany w odniesieniu do sankcji prawnej. Pouczenie warunkowe może być stosowane wobec przestępców młodocianych.

wcześniej ogłoszonej, np. w przypadku zbrodni popełnionej z nienawiści; oraz

- e) biorąc pod uwagę punkty 9.3 oraz 9.5, adwokat przedstawia sądowi maksymalny wymiar kary, który może być wymierzony za dane przestępstwo.
- 9.6 Ponadto adwokat zwraca się do sądu o obciążenie przestępcy kosztami procesu sądowego (w całości lub części), chyba że istnieje ważna przyczyna by tego nie robić.
- 9.7 Prokuratura nie posiada uprawnień do wnoszenia odwołań od wyroków. Prokurator Generalny w nielicznych sprawach rozpatrywanych przed Sądem Koronnym może skierować wyrok do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Apelacyjny, po uprzednim stwierdzeniu, że jest on zbyt łagodny, innymi słowy, że istnieje bardziej stosowny wymiar kary, który sędzia powinien zastosować. Natychmiast po wydaniu wyroku podejmujemy decyzję czy zwrócić się do Prokuratora Generalnego o odwołanie od wyroku. Prokurator Generalny może odwołać się od wyroku z własnej inicjatywy lub na prośbę ofiary czy obywatela. Prokurator Generalny ma 28 dni od daty wydania wyroku na podjęcie decyzji o odwołaniu.
- 9.8 Urzędnik ds. pomocy świadkom w ściśle określonym terminie informuje ofiary oraz świadków zwykłych o wyroku wydanym przez sąd, wyjaśniając w sposób jasny i zwięzły co on oznacza.

Przejęcie dochodów pochodzących z działalności przestępczej

- 9.9 Jeżeli przypuszcza się, że podejrzany lub oskarżony osiągnął zyski z działalności przestępczej i istnieje obawa, że zostaną one wykorzystane lub rozdysponowane, wówczas, natychmiast po otrzymaniu żądania od policji lub oficerów śledczych, zwracamy się do sędziego o wydanie nakazu zaniechania działań. Ma on na celu powstrzymać podejrzanego lub oskarżonego od wykorzystania lub rozdysponowania tych zysków. Ponadto doradzamy policji i oficerom śledczym, kiedy nakaz zaniechania działań powinien być zastosowany. Natychmiast po wydaniu nakazu zostaje on dostarczony podejrzanemu bądź oskarżonemu oraz właściwej organizacji, np. bankowi czy spółdzielczym kasom mieszkaniowym, która jest w stanie powstrzymać podejrzanego lub oskarżonego od użycia zysków. W niektórych sytuacjach policja lub oficerowie śledczy dokonują tego w naszym imieniu.
- 9.10 Rozważamy, czy w innych sprawach przekazanych przez policję i oficerów śledczych powinniśmy dokonać przejęcia dochodów pochodzących z działalności przestępczej oskarżonego. Jeżeli tak, natychmiast prosimy policję i oficerów śledczych o sprawdzenie czy

majątek podejrzanego lub oskarżonego jest na tyle wielki, by uzasadnione było jego przejęcie przez sąd.

- 9.11 W przypadku skazania oskarżonego, i kiedy przejęcie dochodów z działalności przestępczej wydaje się uzasadnione, wówczas zwracamy się do sądu o ustalenie planu procedury przejęcia, chyba że sprawa jest na tyle prosta, że przejęcie majątku może być wykonane w tym samym czasie co skazanie przestępcy.
- 9.12 Natychmiast po ustaleniu planu procedury przejęcia, zwracamy się do policji lub oficerów śledczych o zakończenie dochodzenia w sprawie kapitału i nieruchomości będących w posiadaniu oskarżonego.
- 9.13 Przed rozpoczęciem postępowania w sprawie przejęcia majątku, wysyłamy do sądu i przestępcy listę zawierającą spis majątku odkrytego podczas dochodzenia, po to, aby wszelkie spory dotyczące własności czy wartości majątku zostały rozstrzygnięte w sądzie. Prosimy sąd o zasądzenie wysokości kwoty jaką przestępca powinien zapłacić.
- 9.14 W niektórych sprawach to pracownicy sądu są odpowiedzialni za odebranie przejętych kwot. W przypadku bardziej skomplikowanych spraw, na przykład w sytuacji, kiedy konieczna jest sprzedaż nieruchomości w celu uzyskania gotówki, to my jesteśmy odpowiedzialni za wykonanie powyższych czynności. Może to oznaczać konieczność powołania syndyka masy upadłościowej.
- 9.15 Możemy wykorzystać nasze uprawnienia i ponownie wnieść sprawę do sądu, jeżeli przestępca stara się opóźnić lub uniknąć zapłaty.

Standard 10

Rozważanie możliwości skorzystania z prawa do odwołania się, w przypadku istnienia podstaw, że sąd podjął błędną decyzję.

- 10.1 Prawo oskarżenia do wnoszenia odwołania od decyzji sądu jest ograniczone. Możemy rozważyć podjęcie decyzji o wniesieniu odwołania w następujących sytuacjach:
- a) w trybie natychmiastowym, w przypadku poważnych przestępstw, kiedy sąd pokoju zgodzi się na zwolnienie oskarżonego za poręczeniem, a my uważamy, że powinien on pozostać w areszcie do czasu ponownego rozpatrzenia decyzji o zwolnieniu za poręczeniem przez Sąd Koronny;
 - b) w ciągu 24 godzin, za zgodą Prokuratora Naczelnego lub dyrektora właściwego wydziału głównego, w sytuacji kiedy sędzia zamyka sprawę zanim ława przysięgłych ma szansę rozpatrzyć dowody, po to aby sprawa mogła zostać jak najszybciej rozpatrzona przez Sąd Apelacyjny; oraz
 - c) w ściśle określonym terminie od daty wydania wyroku i jedynie w nielicznych sprawach możemy zwrócić się do Prokuratora Generalnego o skierowanie wyroku, jako zbyt łagodnego, do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Apelacyjny. Skierujemy sprawę do Prokuratora Generalnego również w sytuacji kiedy skontaktuje się z nami inna osoba, która uważa, że wydany wyrok jest zbyt łagodny, chyba że będziemy uważać inaczej. Wówczas poinformujemy daną osobę o jej prawie do złożenia skargi bezpośrednio do Prokuratora Generalnego. Poinformujemy ofiarę lub jej rodzinę o prawie do skierowania do Prokuratora Generalnego prośby o przekazanie wyroku do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Apelacyjny.
- 10.2 Rozważamy wniesienie innego rodzaju apelacji, w sytuacji kiedy uważamy, że sąd nie zastosował właściwej procedury postępowania, podjął decyzję, która jest w dużym stopniu błędna, lub kiedy przepisy prawne wymagają wyjaśnienia przez sąd wyższej instancji.
- 10.3 W sytuacji kiedy oskarżony odwołuje się od decyzji wydanej przez sąd, przydzielamy adwokata, który reprezentuje nas w sądzie lub pomaga sądowi, za wyjątkiem spraw odwołujących się od wyroków wydanych przez Sąd Apelacyjny, chyba że istnieją ważne powody ku temu.
- 10.4 W sytuacji kiedy Sąd Apelacyjny wydał decyzję, od której chcemy się w dalszym ciągu odwołać, decydujemy, czy powinniśmy zwrócić się do Sądu Apelacyjnego o stwierdzenie, czy kwestia prawna danej sprawy jest na tyle ważna ze względu na interes publiczny, że powinna być rozpatrzona przez Sąd Najwyższy. Pomagamy w podjęciu decyzji w

sprawach toczących się przed Sądem Najwyższym, wniesionych przez oskarżonego.

- 10.5 Informujemy ofiary o postępach w procesach odwoławczych oraz wyjaśniamy im skutki decyzji sądu.

Standard 11

Bezwzględne i przejrzyste rozpatrywanie skarg dotyczących podjętych przez nas decyzji oraz działań.

- 11.1 Wszelkie skargi dotyczące standardów naszej pracy staramy się rozpatrywać jak najszybciej.
- 11.2 Jeżeli jest to możliwe, skargę rozpatrujemy w trybie natychmiastowym. Jeśli nie, skarga jest odnotowywana i rozpatrywana w podziale na etapy, najpierw na szczeblu lokalnym.
- 11.3 Na każdym etapie odnotowujemy i możliwie najwcześniej potwierdzamy otrzymanie skargi, oraz udzielamy odpowiedzi w ściśle określonym terminie dostępnym na rozpatrzenie skargi.
- 11.4 Odmawiamy przyjęcia skarg otrzymanych po upływie 6 miesięcy od zaistnienia powodu jej złożenia, chyba że istnieje uzasadniona przyczyna.
- 11.5 Udzielamy odpowiedzi w sposób szczerzy i otwarty, bez użycia żargonu i słownictwa specjalistycznego, wyczerpująco odpowiadając na wszystkie kwestie zawarte w skardze. We właściwych sytuacjach, przyznajemy się do błędu i oferujemy przeprosiny. Przedstawiamy wnioski jakie wyciągnęliśmy na przyszłość i kroki jakie podejmiemy, aby zapobiec pojawieniu się podobnej sytuacji w przyszłości.
- 11.6 Jeżeli skarga dotyczy również innej instytucji, np. policji lub sądu, wówczas staramy się wspólnie przygotować odpowiedź na skargę, lub ustalić, że instytucje te osobiście odpowiedzą na kwestie ich dotyczące. Poinformujemy osobę skarżącą od kogo otrzyma odpowiedź.

Standard 12

Współpraca ze społecznością lokalną w celu poznania ich problemów i ich wpływ na nasze decyzje.

- 12.1 Wyjaśniamy społecznościom lokalnym na czym polega nasza rola oraz, poprzez grupy oraz panele, konsultujemy z nimi priorytety naszej działalności.
- 12.2 Grupy oraz panele nadzorujące²¹ informują nas o tym, jak podejmowane przez nas decyzje oraz procedury prowadzenia spraw będą odbierane przez społeczność lokalną.
- 12.3 Informacje powyższe wykorzystujemy do analizy sposobu prowadzenia spraw.
- 12.4 Współpracujemy z policją oraz władzami lokalnymi w celu zareagowania na istotne problemy występujące w lokalnych społecznościach i grupach społecznych, np. zachowania antyspołeczne.

²¹ Informacje te są dostępne na naszej stronie internetowej (www.cps.gov.uk) lub na żądanie (zob. informacje na końcu publikacji).

Niniejszy dokument jest dokumentem publicznym.

Dodatkowe kopie dokumentu oraz informacje o dostępnych wersjach językowych i formatach można uzyskać pod poniższym adresem:

**CPS Communication Division
Rose Court
2 Southwark Bridge
London SE1 9HF**

E-mail: publicity.branch@cps.gsi.gov.uk

Informacje o Crown Prosecution Service oraz wersja elektroniczna niniejszej ulotki, dostępne są na naszej stronie internetowej:

www.cps.gov.uk

**© Crown Copyright 2010
Druk Blackburns of Bolton**